nr. 3-167/23
nr.electoronic 2-23011487-12-3-24012023-2

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Republica Moldova
mun.Chișinău 20 iunie 2024

Judecătoria Chişinău (sediul Centru) constituită din:
Preşedintele şedinţei, judecător supleant specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Tatiana Avasiloaie
Grefier Alexandru Carp

examinând în şedinţă publică acțiunea în contencios administrativ înaintată de Petrov Ruslan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului administrativ,

La examinarea cauzei a participat:
Reprezentanta pârâtei, Reguș Olesea.

a constatat:

Pretențiile reclamantului.

La data de 24.01.2023, Petrov Ruslan a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

În fapt, indică că prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1647-111 din 22 ianuarie 2004, Petrov Ruslan a fost numit pe un termen de 5 ani în funcția de judecător la Judecătoria Cahul. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1668-VII din 08 iulie 2015, Petrov Ruslan a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul. Prin Hotărârea CSM nr. 220/16 din 25 octombrie 2022, a fost acceptată demisia onorabilă a subsemnatului din funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul, în baza art. 25, al. (1), lit. a) și 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 01 noiembrie 2022.

Menționează reclamantul că la data de 01 noiembrie 2022 a depus cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, prin care a solicitat stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în muncă.

La data de 22 noiembrie 2022, de către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul, a fost emisă Decizia nr:09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, prin care a fost admisă cererea cu privire la stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința ex-judecătorului Ruslan Petrov.

Comunică că respectiva Decizie i-a fost adusă la cunoștință la data de 27 decembrie 2022, astfel, și fiind parțial în dezacord cu această decizie, punând la bază raționamentele expuse în art. 165 Cod administrativ, a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cererea prealabilă în interiorul termenului de 30 zile. Prin cerere prealabilă a solicitat verificarea legalității Deciziei nr:09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, prin prisma corespunderii Legii privind sistemul

public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995 și Hotărârii de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 în partea calculelor aplicate și cuantumului pensiei stabilită pentru vechime în muncă în mărime de 21080 lei.

Reține că prin scrisoarea nr. p11/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat faptul că, autoritatea publică nu regăsește temei legal de a anula decizia în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă de judecător numitului Ruslan Petrov. CNAS a remarcat faptul că, în Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului nu este expres prevăzută modalitatea de determinare a salariului mediu lunar, astfel la determinarea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă a fost utilizată partea fixă: salariu de bază si sporul lunar pentru gradul profesional potrivit art. 10 al Legii nr. 270/2018.

Cu referire la prevederile art. art.3, 5, 10 alin. (1), 17, 20, 189 alin. (1), 209 alin. (1) Cod administrativ, reclamantul comunică că a respectat procedura prealabilă, înaintând prezenta acțiune în interiorul termenului legal.

Așadar, reclamantul își exprimă dezacordul cu Decizia CTAS Cahul nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022 și a deciziei adoptată de Casa Națională de Asigurări Sociale nr.p-11/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, prin care a fost respinsă cererea prealabilă, făcând trimitere la art. 9 lit.d), art. 10 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, art. 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 1544-XIII din 20.07.1995, pct. pct.1-5 din Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 privind aprobarea modului de calculare a salariului mediu.

Prin urmare, reclamantul solicită anularea prin retragere parțială a actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, și expune următoarele motive.

Notează că prin Decizia nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a constatat dreptul subsemnatului la pensie pentru vechime în muncă, stabilind cuantumului pensiei în mărime de 21080 lei. În acest sens, reclamantul susține concluziile Deciziei nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, în partea constatării dreptului la pensie pentru vechime în muncă și în această parte nu le contestă.

Cu toate acestea, nu este de acord cu formula de calcul aplicată și cu cuantumul calculat al pensiei în mărime de 21080 lei, realizate de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul prin Decizia nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022.

În argumentarea încălcării dreptului la pensie garantat de Legile menționate și art. 16; 47; 51 din Constituția Republicii Moldova, observă că autoritatea emitentă a actului administrativ a dat o interpretare izolată și eronată normelor de drept, aplicând formula de calcul 80% din 26350 lei (salariul de funcție a judecătorului), pe când Legislatorul promovează ideea că orice normă legală urmează a fi aplicată sistemic, după scopul și raționamentul social care a fost adoptată.

Invocă reclamantul că potrivit art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20.07.1995, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul era obligată să calculeze pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar al judecătorului Ruslan Petrov, și nu din salariul de funcție, cum greșit a făcut-o. Or, la cererea de acordare a pensiei nr.09/2022/3335 din 01.11.2022, depusă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, a anexat certificatul cu privire la salariul judecătorului Ruslan Petrov, eliberat de Curtea de Apel Cahul. Din conținutul respectivului document se desprinde că judecătorul în luna: august 2022 a lucrat efectiv 10 zile, fiindu-i achitat salariul de 14422,73 lei din funcția de președinte interimar al Curții de Apel Cahul, potrivit Dispoziției CSM nr.102 din 15 iunie 2022; septembrie 2022 a

lucrat efectiv 15 zile, fiindu-i achitat salariul de 17965,91 lei; octombrie 2022 a lucrat efectiv 21 zile, fiindu-i achitat salariul de 26350,00 lei.

Reține reclamantul că până la demisie din funcția de judecător a lucrat efectiv 46 de zile pe parcursul a 3 luni, cu remunerarea muncii în mărime de 58738,64 lei. Aplicând formulele expuse în Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu, salariul mediu pentru o zi calendaristică ar constitui suma de 922,23 lei, iar salariul mediu lunar ar constitui suma 27113,56 lei (după formula 922,23x29,4zile=27113,56 lei), respectiv 80% din 27113,56 constituie 21690,85 lei, care și este cuantumul pensie ce i se cuvine subsemnatului. Respectiv Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul eronat si contrar Legii a stabilit cuantumului pensiei în mărime de 21080 lei.

În sensul dat, reclamantul specifică faptul că în anul 2022 a primit premiul anual în mărime de 11437,92 lei care, potrivit punctului 3 din Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004, se include în calcularea salariului mediu. Luând în considerație că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul ilegal a calculat pensia din salariul de funcție, iar el se afla în interiorul termenului prevăzut de art. 165 Cod administrativ, a solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale anularea prin retragere parțială a Deciziei nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022 și stabilirea cuantumului corect al pensiei, cu aplicarea punctului 3 din Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004, și cu includerea premiului anual în mărime de 11437,92 lei la calcularea cuantumului pensiei.

Drept urmare, contestă argumentele expuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, precum că, în Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului nu este expres prevăzut modalitatea de determinare a salariului mediu lunar, și în acest context invocă că, legislația în vigoare prevede că judecătorul are dreptul la pensie pentru vechime în muncă, cuantumul căreia depinde direct de salariul mediu lunar și de caracterul activității social-utile prestate. Iar salariul mediul lunar se determină în strictă conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004, care potrivit art. 6, art. 14, al. (1), lit. a) ale Legii cu privire la actele normative, este parte componentă a Legislației Republicii Moldova și este un act care se adoptă de către Guvern pentru: exercitarea atribuțiilor
Guvernului și pentru organizarea executării legilor. Respectiv, aplicarea formulelor din Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004, era obligatorie pentru Casa Națională de Asigurări Sociale la stabilirea cuantumul pensie ce i se cuvine subsemnatului.

În final, consideră că Decizia nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, în partea stabilirii cuantumului pensiei, și răspunsul negativ al Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. p-1/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, sunt neîntemeiate și ilegale și din argumentele ce succed.

Cu trimitere la prevederile art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 1544-XIII din 20.07.1995, pct. pct.10, 3 din Hotărârea de Guvern nr. 426 don 26.04.2004 privind aprobarea modului de calculare a salariului mediu, reclamantul prezintă următoarele calcule: până la demisie din funcție de judecător, a lucrat efectiv 46 de zile pe parcursul a 3 luni, cu remunerarea muncii în mărime de 58738,64 lei; salariu mediu pentru o zi lucrătoare este 1276,93 lei (58738,64:46 zile); salariul mediu pentru o zi calendaristică este 922,23 lei (1276,93x65/90, unde
65(zile lucrătoare) și 90 (zile calendaristice); premiul anual calculat în mediu pentru o zi calendaristică constituie 32,42 lei (11437,92 i 12 /29,40); salariul mediu pentru o zi calendaristică, inclusiv premiul anual constituie 954,65 lei (922,23+32,42); salariul mediu lunar constituie 28066,71 lei (954,65 x 29,4, unde 29,4 este numărul mediu de zile calendaristice pe

lună (zilele de sărbătoare 27.08.2022, 31.08.2022 nu se iau în calcul)); cuantumul pensiei calculate urmează să fie 22453,37 lei (80% din 28066,71 lei).

Explică reclamantul că documentele la care face referință în calculele privind pensia specială au fost prezentate de către el în original la data de 01.11.2022 către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul și sunt parte componentă a dosarului personal nr. 090199517. Totodată informațiile prezentate pot fi verificate prin registrele electronice de profil la care Casa Națională de Asigurări Sociale are acces liber.

Remarcă faptul că, pensia specială a judecătorului a fost instituită în vederea
stimulării stabilității și independenței magistratului, în final constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special. Un drept social deja obținut constituie obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 al Constituției Republicii Moldova și a art. 1 din Protocolul nr. în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică,
iar potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (Buchen contra Cehiei (2006), limitarea dreptului la pensie fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă pentru o asemenea îngrădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 al Primului Protocol la Convenție și o discriminare în sensul art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție.

Fiind beneficiarul pensiei speciale, calculul căreia se efectuează în modul prescris la art.32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, reclamantul consideră că este îndreptățit de a beneficia de pensia stabilită în corespundere cu normele indicate, astfel încât refuzul CNAS de a realiza acest drept este ilicit, și constituie o ingerință inadmisibilă a autorității publice CNAS în dreptul său la proprietate, ingerință care nu rezistă triplului test aplicat în jurisprudența CEDO.

În contextul enunțat, consideră întemeiată și legală anularea parțială a Deciziei nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, în partea stabilirii cuantumului pensiei la suma 21080 lei lunar, care este diminuat și contrar legii; anularea deciziei adoptată de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă nr.p-11/23; p41/23 din 17 ianuarie 2023 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual (decizie) de stabilire a pensiei la suma 22453,25 lei, calculată în conformitate cu rigorile legii și a actelor normative subordonate legii, cu încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a pensiei neachitate 1373,37 lei lunar, pentru perioada de la 01 noiembrie 2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Mai menționează că fiind nevoit să se deplaseze cu transportul personal spre Judecătoria Chișinău sediul Râșcani municipiul Chișinău str. Kiev, 3, pentru a depune cererea de chemare în judecată, solicită instanței de judecată încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a cheltuielilor de judecată manifestate prin cheltuieli de transport, precum și a altor cheltuieli de judecată care vor fi suportate de către el la judecarea cauzei civile.

Conducându-se de cele menționate și de prevederile art. art. 211, 212, 143, 164- 166 Cod administrativ; art. 27, art.32, art. 38 Cod de procedură civilă; art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995; art. 40 Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, reclamantul solicită anularea parțială a Deciziei nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, în partea stabilirii cuantumului pensiei pentru vechimea în muncă, la suma 21080 lei lunar, care este diminuată și contravine legii; anularea deciziei adoptată de Casa Națională de Asigurări Sociale nr.p-11/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, prin care a fost respinsă cererea prealabilă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită decizia, prin care subsemnatului Ruslan Petrov să-i fie calculată

pensia pentru vechime în muncă, reieșind din mărimea salariului mediu lunar, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20.07.1995, începând cu 01 noiembrie 2022, în mărime de 22453,37 lei lunar; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ruslan Petrov pensia neachitată în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01 noiembrie 2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ruslan Petrov cheltuieli de judecată manifestate prin cheltuieli de transport în suma bonurilor pentru procurarea benzinei prezentate instanței și altor cheltuieli probate de către mine, care vor apărea în procesul de judecare a respectivei cauze.

Obiecțiile pârâtului.

La data de 22.03.2023, Casa Naţională de Asigurări Sociale a depus referință prin care comunică că cererea de chemare în judecată o consideră neîntemeiată şi pasibilă de respins din următoarele considerente.

În susținerea poziției sale, CNAS menționează că potrivit prevederilor art. 32 alin.(1) al Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta prevăzută la alin. (2) şi confirmă vechimea în muncă generală şi vechimea în muncă în funcția de judecător prevăzute la alin. (3) are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55% din salariul său mediu lunar, care, pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de muncă generală prevăzută la alin. (3), se măreşte cu 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul său mediu lunar. În conformitate cu art. 10 al Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din partea fixă (salariu de bază, spor lunar pentru grad profesional, spor pentru deținerea titlului științific, onorific) şi partea variabilă (spor pentru performanță, sporuri cu caracter specific). Totodată, potrivit Anexei nr.4 a Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar se reglementează codul funcției, denumirea funcției, clasa de salarizare şi coeficientul de salarizare aferent pentru funcțiile de judecători şi procurori, conform tabelului 1, şi pentru personalul de specialitate din domeniul expertizei judiciare, formării judiciare, asistenței juridice garantate de stat, conform tabelului 2. In atare condiții, salariul unui judecător constituie din: salariu de bază care este interdependent de vechimea în muncă în sistemul judecătoresc, spor lunar pentru gradul profesional şi spor pentru deținerea titlului științific.

Prin urmare, ținând cont de faptul, că în Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului nu este expres prevăzut modalitatea de determinare a salariului mediu lunar, la determinarea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă a judecătorilor se utilizează partea fixă: salariu de bază şi sporul lunar pentru gradul profesional. Or, modalitatea de eliberare a certificatelor de salariul este uniformă pentru toţi magistrații din sistemul judecătoresc.

Astfel, reține că începând cu 01 noiembrie 2022 reclamantul este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul funcţiei de judecător la Curtea de Apel Cahul, cu vechimea în muncă în funcţia de judecător de peste 15 ani - 26000.0 lei (funcţie deţinută la momentul stabilirii pensiei pentru vechime în muncă) şi 350.0 lei pentru gradul doi de calificare a judecătorului, cuantumul căreia constituie - 21 080.0 lei lunar (26350 lei x80%).

În consecință, autoritatea pârâtă concluzionează că temei legal de a satisface cerinţele invocate în acţiunea de contencios administrativ a reclamantului Petrov Ruslan, nu este.

În sensul celor expuse şi în temeiul art.224 alin. (1) lit. f) al Codului Administrativ, Casa Naţională de Asigurări Sociale solicită respingerea acţiunii în contencios administrativ a reclamantului Petrov Ruslan ca fiind neîntemeiată.

Constatările instanţei de judecată, legislația pertinentă și concluziile instanței de judecată.

Instanța de judecată a constatat că reclamantul Petrov Ruslan a activat în funcția de judecător din 22 ianuarie 2004 până la data de 01 noiembrie 202, fapt ce se confirmă prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1647-111 din 22 ianuarie 2004, potrivit căruia Petrov Ruslan a fost numit pe un termen de 5 ani în funcția de judecător la Judecătoria Cahul, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1668-VII din 08 iulie 2015, Petrov Ruslan a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul și prin Hotărârea CSM nr. 220/16 din 25 octombrie 2022, prin care a fost acceptată demisia onorabilă a subsemnatului din funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul, în baza art. 25, al. (1), lit. a) și 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 01 noiembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că la data de 01 noiembrie 2022, reclamantul Petrov Ruslan a depus cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, prin care a solicitat stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în muncă. (f.d.10, 11)

Potrivit deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul nr. 09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, a fost admisă cererea cu privire la stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința ex-judecătorului Ruslan Petrov, adusă la cunoștință reclamantului la data de 27 decembrie 2022 (f.d.12, 12 verso)

Instanța de judecată reține că reclamantul fiind parțial în dezacord cu respectiva decizie, a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă prin care a solicitat verificarea legalității Deciziei nr:09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, prin prisma corespunderii Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20.07.1995 și Hotărârii de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 în partea calculelor aplicate și cuantumului pensiei stabilită pentru vechime în muncă în mărime de 21080 lei. (f.d. 13-14)

Instanța de judecată subliniază că prin scrisoarea nr. p11/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a comunicat reclamantului faptul că, autoritatea publică nu regăsește temei legal de a anula decizia în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă de judecător numitului Ruslan Petrov. (f.d.15)

În consecință, reclamantul a înaintat prezenta acțiune.

Referitor la admisibilitatea acțiunii.

În sensul art.20 și art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art.5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau

afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale sunt reglementate de prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.230 din 10.04.2020, *în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat* și *în vigoare la data examinării cauzei*. Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale are statut de persoană juridică de drept public și este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului. Casa Naţională este formată din aparatul central şi casele teritoriale de asigurări sociale. Casele teritoriale de asigurări sociale sunt subdiviziuni structurale, fără personalitate juridică, care prestează servicii de asigurări sociale şi asigură deservirea populației la nivel teritorial.

Prin urmare, decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023 – sunt acte administrative individuale defavorabile.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice.

Conform art.17 Cod administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art.39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Instanța menționează că la art.17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art.189 și art.207 alin.(1) lit.e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în prima facie - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul este destinatarul actelor contestate.

Noțiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului”. ”Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond. Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

În conformitate cu art.191 alin.(1) Cod administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

În conformitate cu art.40 al Legii nr.156/14.10.98 privind sistemul public de pensii, (1) Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind

reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. (2) În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

În conformitate cu art.208 alin.(1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În temeiul art.40 alin.(2) al Legii nr.156/14.10.98 privind sistemul public de pensii, art.191 alin.(1) Cod administrativ, controlul de legalitate a actelor CNAS este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, or aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Totodată, prevederile alin.(1) art.40 al Legii nr.156/14.10.98, prevede respectarea procedurii prealabile până la adresarea în instanța de judecată. Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 a fost contestată cu cerere prealabilă la CNAS, care a fost respinsă prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023. Astfel, reclamantul a respectat procedura prealabilă.

Acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în obligare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în obligarea constă în obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual solicitat de către reclamant și respins de către pârât.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) lit.a) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia. Acțiunea în contencios a fost înaintată la data 24.01.2023, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Petrov Ruslan.

Instanța de judecată a constatat că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Petrov Ruslan nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Referitor la temeinicia acțiunii.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din actele cauzei se atestă că prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1647-111 din 22 ianuarie 2004, Petrov Ruslan a fost numit pe un termen de 5 ani în funcția de judecător la Judecătoria Cahul. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1668-VII din 08 iulie 2015, Petrov Ruslan a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul. Prin Hotărârea CSM nr. 220/16 din 25 octombrie 2022, a fost acceptată demisia onorabilă a subsemnatului din funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul, în baza art. 25, al. (1), lit. a) și 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 01 noiembrie 2022.

Instanța de judecată subliniază că în temeiul cererii reclamantului din 01 noiembrie 2022, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, a emis Decizia nr:09/2022/30310 din 22 noiembrie

2022, prin care a fost admisă cererea cu privire la stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința ex-judecătorului Ruslan Petrov.

Instanța de judecată constată din pretențiile reclamantului și poziția autorității publice că pensia pentru vechime în muncă a ex-judecătorului Ruslan Petrov a fost calculată reieșind din salariul funcţiei de judecător la Curtea de Apel Cahul, cu vechimea în muncă în funcţia de judecător de peste 15 ani - 26000.0 lei (funcţie deţinută la momentul stabilirii pensiei pentru vechime în muncă) şi 350.0 lei pentru gradul doi de calificare a judecătorului, cuantumul căreia constituie - 21 080.0 lei lunar (26350 lei x80%).

Instanța de judecată reține că reclamantul invocă faptul că cuantumul pensiei urma a fi calculat reieșind din mărimea salariului mediu lunar al acestuia dar nu din salariu de funcție de judecător.

În conformitate cu art.32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995 (în vigoare la data depunerii de stabilire a pensiei), (1) Judecătorul care a atins vârsta prevăzută la alin. (2) și confirmă vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcția de judecător prevăzute la alin. (3) are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55% din salariul său mediu lunar, care, pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de muncă generală prevăzută la alin. (3), se mărește cu 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul său mediu lunar.

În conformitate cu art. 10 din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, (1) Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) partea fixă, compusă din:

– salariul de bază;

– sporul lunar pentru gradul profesional;

– sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic;

– sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;

b) partea variabilă, care cuprinde:

– sporul pentru performanță;

– sporuri cu caracter specific.

(2) Suplimentar la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de:

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile;

– sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus;

– spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe;

– spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană;

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate;

– premii unice;

– premiu anual.

În conformitate cu pct. 2 din Anexa nr. 1 Modul de calculare a salariului mediu la Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu, 2. Salariul mediu, determinat în conformitate cu prezentul Mod de calculare, se aplică la: plata indemnizaţiei de eliberare din serviciu; plata salariului mediu lunar menţinut pentru perioada căutării unui alt loc de muncă; plata indemnizaţiei de concediu; plata compensaţiei pentru concediul nefolosit şi a concediilor de studii; plata pentru timpul îndeplinirii obligaţiilor

de stat sau obşteşti; plata pentru zilele de sărbătoare nelucrătoare, în cazul transferurilor şi întreruperilor în muncă prevăzute de legislaţie; plata despăgubirii pentru perioada de absenţă forţată de la muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu; plata pentru timpul aflării la cursuri de formare profesională; plata salariului mediu în timpul efectuării controalelor medicale obligatorii; plata salariului mediu membrilor Comisiei Electorale Centrale, care nu activează permanent, pentru perioada în care sînt degrevaţi de atribuţiile de la locul de muncă de bază; **în alte cazuri prevăzute de legislaţie,** de convenţiile şi contractele colective şi contractele individuale de munca, cînd lucrătorilor li se garantează salariul mediu; plata salariului mediu pe durata deplasării în interes de serviciu sau a detaşării la alt loc de muncă; plata ajutorului de șomaj; plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă achitate din mijloacele angajatorului.

În conformitate cu pct. 3 din Anexa nr. 1 Modul de calculare a salariului mediu la Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu, 3. **În salariul mediu se includ următoarele forme de retribuire a muncii şi de compensaţii:**

salariul pentru lucrul îndeplinit sau timpul lucrat în conformitate cu formele şi sistemele de salarizare utilizate la întreprindere - tarifele în acord, salariile tarifare pe oră (zi), **salariile de funcţie lunare**, salariile calculate în procente din încasări sau în cote din beneficiu salariul stabilit salariatului în cadrul sistemelor netarifare de salarizare, salariile de merit etc.;

sporurile şi suplimentele la salariile pe oră (zi) şi **la salariile lunare**, precum **şi alte plaţi cu caracter compensatoriu**, ce ţin nemijlocit de lucru, prevăzute de legislaţie şi contractele colective;

suplimentele de plată pentru cumularea profesiilor (funcţiilor), inclusiv pentru îndeplinirea obligaţiunilor lucrătorului temporar absent, pentru extinderea zonei de deservire sau sporirea volumului de lucru executat pe parcursul zilei de muncă (turei) cu durata stabilită de legislaţie;

plăţile cu caracter stimulatoriu: premiile stabilite conform sistemului de retribuire a muncii în vigoare la întreprindere, **inclusiv premiile plătite din beneficiu premiile anuale;** recompensele pentru rezultatele muncii în ansamblu pe an; **sporurile procentuale lunare şi indemnizaţiile anuale pentru vechime în muncă;** sporurile la salariu pentru performanță colectivă, înaltă competenţă profesională, înaltă eficienţă în muncă şi executarea unor lucrări de importanţă deosebită sau în regim de urgenţă, intensitatea muncii etc. **Totodată, premiile şi recompensele menţionate se includ în cîştigul din luna pentru care au fost calculate conform actelor de decontare şi, la determinarea salariului mediu pe 12 luni calendaristice, se iau în considerare în întregime sau în sumele care revin pentru fiecare lună în cazul perioadei de decontare de altă durată;**

suplimentele pentru munca prestată în timp de noapte şi pentru munca în schimburi;

plata pentru munca în zilele de odihnă şi de sărbătoare, pentru lucru peste orele de program;

sumele de indexare a salariului, calculate în conformitate cu legislaţia;

diferenţa dintre salariul mediu primit anterior şi salariul nou, diferenţa achitată lucrătorului în cazul transferului, din motive de sănătate sau dictat de necesităţile de producţie, la un alt lucru mai puţin plătit, pentru perioada prevăzută de legislaţia în vigoare;

onorariul lucrătorilor de creaţie din statele de personal ale redacţiilor ziarelor, revistelor, editurilor, agenţiilor telegrafice şi de presă, televiziunii, radioului şi ale altor mijloace de informare în masă, în cazul plăţii lui din contul fondului literar (de creaţie) al numitelor organizaţii;

alte plaţi cu caracter permanent ce ţin nemijlocit de lucru.

Raportând normele de drept citate la circumstanțele din speță, instanța de judecată constată că contrar prevederilor art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20.07.1995, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a calculat eronat pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul de funcție al judecătorului Ruslan Petrov, și nu din salariul mediu lunar, așa cum prevede legea specială în sensul dat.

Or, așa cum atestă materialele cauzei, autoritatea publică pârâtă nu a inclus în calculul la stabilirea cuantumului pensiei, premiul anual în mărime de 11437,92 lei, fapt ce contravine prevederilor pct. 3 din Hotărârea de Guvern nr. 426 din 26.04.2004 și prin urmare a condiționat stabilirea unei pensii diminuate.

Așadar, se atestă cu certitudine că pensia stabilită prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022, în cuantum de 21080 lei este diminuată, ceea ce contravine prevederilor legale enunțate mai sus.

Drept urmare, instanța de judecată concluzionează faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale la emiterea deciziei nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023, nu a ținut cont de prevederile legii speciale - Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544/1995 cât și de Hotărârea de Guvern privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu nr. 426 din 26.04.2004, fapt ce denotă ilegalitatea acestora și urmează a fi anulate.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, (3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), **salariul lunar al persoanelor cu funcții de demnitate publică,** cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat și a directorului Serviciului Vamal, și al personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică **se constituie din partea fixă și plățile enumerate la alin. (2) dacă aceste plăți nu rezultă din activități declarate incompatibile prin legi speciale.**

Instanța de judecată reține că reieșind din continutul Anexei la Legea Nr. 199 din 16-07-2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică, funcția de judecător este funcție de demnitate publică.

În sensul normelor de drept citate, instanța de judecată va respinge argumentele autorității publice pârâte cu referire la faptul „că la determinarea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă a judecătorilor se utilizează partea fixă: salariu de bază şi sporul lunar pentru gradul profesional. Or, modalitatea de eliberare a certificatelor de salariul este uniformă pentru toţi magistraţii din sistemul judecătoresc”.

La acest aspect, instanța de judecată menționează că, chiar și ipotetic, în cazul în care pensia de judecător s-ar calcula din salariul din funcție de judecător, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a ținut cont de faptul că funcția de judecător este funcție de demnitate publică și de prevederile art. 10 alin. (3) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care statuează că „(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), **salariul lunar al persoanelor cu funcții de demnitate publică,** cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat și a directorului Serviciului Vamal, și al personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică **se constituie din partea fixă și plățile enumerate la alin. (2) dacă aceste plăți nu rezultă din activități declarate incompatibile prin legi speciale”.**

Or, reieșind din poziția autorității publice pârâte, se atestă cu certitudine faptul că aceasta a calculat pensia pentru vechime în muncă a reclamantului în mărime de 80% din salariul funcţiei de judecător la Curtea de Apel Cahul, cu vechimea în muncă în funcţia de judecător de peste 15 ani - 26000 lei (funcţie deţinută la momentul stabilirii pensiei pentru

vechime în muncă) şi 350 lei pentru gradul doi de calificare a judecătorului, cuantumul căreia constituie - 21 080 lei lunar (26350 lei x80%), fără a include plățile stipulate la alin.(2) art. 10 din Legea 270/2018.

Așadar, instanța de judecată concluzionează că calculul efectuat de Casa Națională de Asigurări Sociale este unul eronat și contravine normelor de drept citate supra și prin urmare denotă ilegalitatea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023.

Având în vedere circumstanțele pricinii raportate la normele legale indicate supra, instanța de judecată consideră că reclamantul Petrov Ruslan, dispune de dreptul de a-i fi stabilită și achitată pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar al funcţiei de judecător la Curtea de Apel Cahul, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995.

Astfel, prin prisma celor expuse supra instanța de judecată constată ilegalitatea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023 și urmează a fi anulate.

Luând în considerație normele expuse, se concluzionează indubitabil că pensia pentru vechime în muncă a reclamantului Petrov Ruslan, urmează a fi stabilită reieșind din mărimea salariului mediu lunar, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, începând cu data de 01.11.2022, în mărime de 22453,37 lei lunar.

Din considerentele expuse, instanța de judecată consideră că, cererea de chemare in judecată depusă de Petrov Ruslan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, urmează a fi admisă integral, fapt ce impune anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o nouă decizie, în temeiul cererii depuse de Petrov Ruslan la data de 01.11.2022, prin care să-i stabilească lui Petrov Ruslan pensia pentru vechime în muncă, reieșind din mărimea salariului mediu lunar, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, începând cu data de 01.11.2022, în mărime de 22453,37 lei lunar.

În partea ce ține de pretențiile reclamantului Petrov Ruslan cu privire la încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a pensiei neachitate în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01.11.2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești, instanța de judecată ajunge la concluzia de a le declara inadmisibile în temeiul art.207 alin.(1) și alin.(2) lit.f) Cod administrativ.

În sensul dat, instanța de judecată notează că în conformitate cu art.207 alin.(1) și alin.(2) lit.f) Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. (2) Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: f) nu sînt întrunite condiţiile prevăzute la art.208.

În conformitate cu art.208 Cod administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă. (3) Dacă

procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

Art.40 al Legii nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, (1) Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reţinerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Naţională de Asigurări Sociale. (2) În caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrativ competentă.

Instanța a constatat că începând cu 02.11.2022, Petrov Ruslan beneficiază de pensie pentru vechime în muncă, stabilită de CNAS, prin decizia nr.09/2022/30310 din 22.11.2022, în mărime de 80%. (f. 7 dosar administrativ)

La data de 03.01.2023 Petrov Ruslan a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale a RM o contestație, prin care solicită anularea prin retragere parțială a Deciziei nr.09/2022/30310 din 22.11.2022, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, în partea stabilirii cuantumului pensiei la suma 21080 lei lunar, care este diminuată și contravine legii; emiterea unei decizii, prin care subsemnatului Ruslan Petrov să-i fie stabilită pensia pentru vechime în muncă, ajustată la rigorile legii, în mărime de 22453,37 lei. (f.2-3 dosar administrativ)

La 17.01.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale prin decizia de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 a informat petiționarul că nu găsește temei legal de a anula decizia în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă de judecător.

La data de 24.01.2023 Petrov Ruslan a depus prezenta cerere de chemare în judecată solicitând anularea parțială a Deciziei nr.09/2022/30310 din 22 noiembrie 2022, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, în partea stabilirii cuantumului pensiei pentru vechimea în muncă, la suma 21080 lei lunar, care este diminuată și contravine legii; anularea deciziei adoptată de Casa Națională de Asigurări Sociale nr.p-11/23; p-41/23 din 17 ianuarie 2023, prin care a fost respinsă cererea prealabilă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită decizia, prin care subsemnatului Ruslan Petrov să-i fie calculată pensia pentru vechime în muncă, reieșind din mărimea salariului mediu lunar, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20.07.1995, începând cu 01 noiembrie 2022, în mărime de 22453,37 lei lunar; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ruslan Petrov pensia neachitată în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01 noiembrie 2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ruslan Petrov cheltuieli de judecată manifestate prin cheltuieli de transport în suma bonurilor pentru procurarea benzinei prezentate instanței și altor cheltuieli probate de către mine, care vor apărea în procesul de judecare a respectivei cauze.

Din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că reclamantul solicită obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ prin care să-i reexamineze dreptul la pensie considerând că la stabilirea pensiei eronat i-au fost calculat cuantumul pensiei.

În acest context, în temeiul art.206 Cod administrativ, acțiunea reclamantului este o acțiune în obligare.

În același timp, instanța a constatat că reclamantul nu s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale de la domiciliu său pentru a solicita emiterea deciziei cu privire la reexaminarea dreptului la pensie. În speță, reclamantul s-a adresat direct în instanța de judecată.

Instanța notează că în temeiul art.31 alin.(2), art.33 alin.(3) și art.40 alin.(1) și (2) din Legea nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, cererile cu privire la reexaminarea

drepturilor la pensie (*recalcularea pensiei*) se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului (*Casa Teritorială de Asigurări Sociale de la domiciliul reclamantului*), iar deciziile acestora pot fi contestate la Casa Națională de Asigurări Sociale și în caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrativ competentă.

Astfel, legea specială prevede expres procedura de reexaminare (recalcularea) a drepturilor la pensie. În speță, reclamantul urma să depună cererea cu privire la recalcularea pensiei la Casa Teritorială de Asigurări Sociale de la domiciliul său, în caz de dezacord cu decizia organului teritorial de asigurări sociale să o conteste cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale și ulterior în instanță, în caz de dezacord.

Instanța notează că cererea din 03.01.2023 adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale, intitulată de reclamant ca ”contestație”, nu este o cerere prealabilă în sensul art.162 Cod administrativ. Or, în sensul normei citate prin procedură prealabilă (cerere prealabilă înaintată autorității emitente sau organului ierarhic superior) se urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Însă în cererea din 03.01.2023 reclamantul solicită anularea deciziei nr.09/2022/30310 din 22.11.2022, prin care, după cum consideră reclamantul, i s-a calculat eronat cuantumul pensiei. Instanța notează că reexaminarea dreptului la pensie nu presupune anularea deciziei inițiale de stabilire a pensiei, dar constă în emiterea unei decizii noi, în baza actelor și cererii depuse, prin care se expune referitor la temeinicia cererii de reexaminare a dreptului la pensie.

În aceeași ordine de idei, instanța notează că în temeiul art.6 Cod administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

Totodată, conform art. 9 alin. (1) și (2) Cod administrativ, prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

În același timp, potrivit art. 69 alin. (2) Cod administrativ, în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Astfel, pentru a iniția procedura administrativă cu privire la reexaminarea dreptului la pensie reclamantul urma să depună o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale, conform art. 6 alin. (1), art. 9 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Codul administrativ.

În ce privește aplicabilitatea temeiului de inadmisibilitate prevăzut de art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, instanța menționează că, norma respectivă se aplică sistemic și organic cu prevederile art. 208, 162-169 și 19 din Codul administrativ. Înaintarea acțiunii în contencios în obligare este condiționată de respectarea procedurii prealabile. Potrivit art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Conform art. 162 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ, cererea prealabilă este îndreptată spre emiterea unui act administrativ individual respins expres sau prin omisiune potrivit art. 64 alin. (2) din Codul administrativ.

Astfel, în cazul când cererea depusă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu privire la emiterea actului administrativ individual este respinsă, atunci petiționarul se adresează cererea

prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale care are ca finalitate anume de a obține totuși actul administrativ individual favorabil solicitat. Totodată, autoritatea publică emitentă, și eventual cea ierarhic superioară, verifică repetat și dacă este necesar efectuează investigarea suplimentară a stării de fapt, și după caz, fie emite actul administrativ individual solicitat sau își consolidează actul administrativ individual de respingerea a cererii petiționarului.

Prin urmare, procedura prealabilă este o garanție de apărare suplimentară a persoanei afectate print-un act administrativ individual, și totodată o modalitate de auto-corecție a autorității publice din perspectiva respectării conform art. 21 din Codul administrativ a principiului legalității administrației publice. Cererea prealabilă ca instituție juridică nu este doar o simplă formalitate, de aceea orice autoritate publică este obligată să examineze cererea ca un mijloc legal și efectiv de protecție a persoanei împotriva intervențiilor puterii publice prin intermediul actului administrativ individual. De fiecare dată instanța de judecată verificând legalitatea activității administrative a autorităților publice efectuează un control judecătoresc efectiv și asupra legalității deciziilor de soluționare a cererilor prealabile, care în esență constituie un tot întreg cu actul administrativ individual.

Potrivit art. 208 alin. (3) Codul administrativ, dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual. Norma de drept enunțată se aplică sistemic cu prevederile art. 163 din Codul administrativ, care prevede că, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

La caz, pretențiile reclamantului Petrov Ruslan cu privire la încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a pensiei neachitate în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01.11.2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești nu sunt admisibile, deoarece nici procedura de inițiere a procedurii administrative și nici procedura prealabilă nu a fost respectată.

Alegerea reclamantului de a depune cererea de recalculare a pensiei la CNAS și nu la Casa teritorială a CNAS de la domiciliu reclamantului, așa cum este prevăzut în art.31 alin.(1) și art.40 alin.(1) al Legii nr.156, nu scutește reclamantul de la respectarea procedurii prealabile în temeiul art.208 Cod administrativ.

Cum, în cauza de faţă, nu există nici o dispoziţie specială care ar prevede adresarea direct în instanța de contencios administrativ competentă, instanța consideră că procedura prealabilă era obligatorie, iar reclamantul nu a respectat această procedură, din care motive instanța consideră pretențiile reclamantului Petrov Ruslan cu privire la încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a pensiei neachitate în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01.11.2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești, inadmisibile.

Instanța va explica reclamantului că declararea pretențiilor reclamantului Petrov Ruslan cu privire la încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a pensiei neachitate în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01.11.2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești ca inadmisibile pe motivul nerespectării procedurii prealabile, nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceiași acțiune, după înlăturarea incidențelor de procedură.

În conformitate cu art.195, art.224 alin.(1) lit.b), art.225 Cod administrativ, art.art.238 - 241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Admite parțial acțiunea înaintată de Petrov Ruslan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

Anulează decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Cahul nr.09/2022/30310 din 22.11.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM de soluționare a cererii prealabile nr.p-11/23; p-41/23 din 17.01.2023.

Obligă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o nouă decizie, în temeiul cererii depuse de Petrov Ruslan la data de 01.11.2022, prin care să-i stabilească lui Petrov Ruslan pensia pentru vechime în muncă, reieșind din mărimea salariului mediu lunar, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, începând cu data de 01.11.2022, în mărime de 22453,37 lei lunar.

Pretențiile reclamantului Petrov Ruslan cu privire la încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a pensiei neachitate în mărime de 1373,37 lei lunar, calculată pentru perioada de la 01.11.2022 până la pronunțarea hotărârii judecătorești, se declară inadmisibile în temeiul art.207 alin.(1) și alin.(2) lit.f) Cod administrativ.

Se explică reclamantului Petrov Ruslan și pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale că prezenta hotărîre, după rămânerea ei definitivă, în baza art.10 alin.(2), art.60 alin.(3), art.228 alin.(1) Cod administrativ, constituie temei pentru reclamant de a solicita pârâtei repararea prejudiciului material (recalcularea și achitarea diferenței de pensie), iar pentru pârât constituie temei pentru recalcularea și achitarea lui Petrov Ruslan a diferenței de pensie.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău. Apelul se depune la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) în termen de 30 (treizeci) zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii. Motivarea apelului se prezintă la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 (treizeci) zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul ---------- Avasiloaie Tatiana

Preşedintele şedinţei, judecătoarea Tatiana Avasiloaie este în imposibilitate să semneze hotărârea motivată, luând în consideraţie faptul că prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 393/25 din 02.07.2024, a fost suspendată din funcţie.

În temeiul art.195 Cod administrativ, art.236 alin.(7) Cod de procedură civilă şi pct.1, subpct. 1.3 din Dispoziţia cu privire la delegarea împuternicirilor vicepreşedinţilor Judecătoriei Chişinău nr. 23 din 05.04.2024, hotărârea motivată este semnată de vicepreşedinta interimară a Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani), Violeta Chiselița.

Vicepreședinta interimară a Judecătoriei Chișinău
(sediul Rîșcani) Violeta Chisilița